תלמוד בבלי · ראשונים · פסקי תוספות · סדר נזיקין

פסקי תוספות על בבא בתרא

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

פסקי תוספות על בבא בתרא

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/פסקי-תוספות-על-בבא-בתרא/
הקובץ נוצר ב־19 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פירוש א 10
פירוש ב 10
פירוש ג 10
פירוש ד 10
פירוש ה 10
פירוש ו 10
פירוש ז 10
פירוש ח 10
פירוש ט 11
פירוש י 11
פירוש יא 11
פירוש יב 11
פירוש יג 11
פירוש יד 11
פירוש טו 11
פירוש טז 11
פירוש יז 12
פירוש יח 12
פירוש יט 12
פירוש כ 12
פירוש כא 12
פירוש כב 12
פירוש כג 12
פירוש כד 12
פירוש כה 13
פירוש כו 13
פירוש כז 13
פירוש כח 13
פירוש כט 13
פירוש ל 13
פירוש לא 13
פירוש לב 13
פירוש לג 13
פירוש לד 14
פירוש לה 14
פירוש לו 14
פירוש לז 14
פירוש לח 14
פירוש לט 14
פירוש מ 14
פירוש מא 14
פירוש מב 14
פירוש מג 15
פירוש מד 15
פירוש מה 15
פירוש מו 15
פירוש מז 15
פירוש מח 15
פירוש מט 15
פירוש נ 15
פירוש נא 15
פירוש נב 15
פירוש נג 16
פירוש נד 16
פירוש נה 16
פירוש נו 16
פירוש נז 16
פירוש נח 16
פירוש נט 16
פירוש ס 16
פירוש סא 16
פירוש סב 17

פירוש סג 17
פירוש סד 17
פירוש סה 17
פירוש סו 17
פירוש סז 17
פירוש סח 17
פירוש סט 18
פירוש ע 18
פירוש עא 18
פירוש עב 18
פירוש עג 18
פירוש עד 18
פירוש עה 18
פירוש עו 18
פירוש עז 19
פירוש עח 19
פירוש עט 19
פירוש פ 19
פירוש פא 19
פירוש פב 19
פירוש פג 19
פירוש פד 19
פירוש פה 19
פירוש פו 20
פירוש פז 20
פירוש פח 20
פירוש פט 20
פירוש צ 20
פירוש צא 20
פירוש צב 20
פירוש צג 20
פירוש צד 21
פירוש צה 21
פירוש צו 21
פירוש צז 21
פירוש צח 21
פירוש צט 21
פירוש ק 21
פירוש קא 21
פירוש קב 21
פירוש קג 21
פירוש קד 22
פירוש קה 22
פירוש קו 22
פירוש קז 22
פירוש קח 22
פירוש קט 22
פירוש קי 22
פירוש קיא 22
פירוש קיב 22
פירוש קיג 23
פירוש קיד 23
פירוש קטו 23
פירוש קטז 23
פירוש קיז 23
פירוש קיח 23
פירוש קיט 23
פירוש קכ 23
פירוש קכא 24
פירוש קכב 24
פירוש קכג 24
פירוש קכד 24
פירוש קכה 24
פירוש קכו 24

פירוש קכז 24
פירוש קכח 24
פירוש קכט 25
פירוש קל 25
פירוש קלא 25
פירוש קלב 25
פירוש קלג 25
פירוש קלד 25
פירוש קלה 25
פירוש קלו 25
פירוש קלז 26
פירוש קלח 26
פירוש קלט 26
פירוש קמ 26
פירוש קמא 26
פירוש קמב 26
פירוש קמג 26
פירוש קמד 26
פירוש קמה 26
פירוש קמו 27
פירוש קמז 27
פירוש קמח 27
פירוש קמט 27
פירוש קנ 27
פירוש קנא 27
פירוש קנב 27
פירוש קנג 27
פירוש קנד 27
פירוש קנה 28
פירוש קנו 28
פירוש קנז 28
פירוש קנח 28
פירוש קנט 28
פירוש קס 28
פירוש קסא 28
פירוש קסב 28
פירוש קסג 29
פירוש קסד 29
פירוש קסה 29
פירוש קסו 29
פירוש קסז 29
פירוש קסח 29
פירוש קסט 29
פירוש קע 29
פירוש קעא 30
פירוש קעב 30
פירוש קעג 30
פירוש קעד 30
פירוש קעה 30
פירוש קעו 30
פירוש קעז 30
פירוש קעח 30
פירוש קעט 31
פירוש קפ 31
פירוש קפא 31
פירוש קפב 31
פירוש קפג 31
פירוש קפד 31
פירוש קפה 31
פירוש קפו 31
פירוש קפז 32
פירוש קפח 32
פירוש קפט 32
פירוש קצ 32

פירוש קצא 32
פירוש קצב 32
פירוש קצג 32
פירוש קצד 32
פירוש קצה 33
פירוש קצו 33
פירוש קצז 33
פירוש קצח 33
פירוש קצט 33
פירוש ר 33
פירוש רא 33
פירוש רב 33
פירוש רג 33
פירוש רד 34
פירוש רה 34
פירוש רו 34
פירוש רז 34
פירוש רח 34
פירוש רט 34
פירוש רי 34
פירוש ריא 34
פירוש ריב 35
פירוש ריג 35
פירוש ריד 35
פירוש רטו 35
פירוש רטז 35
פירוש ריז 35
פירוש ריח 35
פירוש ריט 35
פירוש רכ 36
פירוש רכא 36
פירוש רכב 36
פירוש רכג 36
פירוש רכד 36
פירוש רכה 36
פירוש רכו 36
פירוש רכז 36
פירוש רכח 36
פירוש רכט 37
פירוש רל 37
פירוש רלא 37
פירוש רלב 37
פירוש רלג 37
פירוש רלד 37
פירוש רלה 37
פירוש רלו 38
פירוש רלז 38
פירוש רלח 38
פירוש רלט 38
פירוש רמ 38
פירוש רמא 38
פירוש רמב 38
פירוש רמג 38
פירוש רמד 38
פירוש רמה 39
פירוש רמו 39
פירוש רמז 39
פירוש רמח 39
פירוש רמט 39
פירוש רנ 39
פירוש רנא 39
פירוש רנב 39
פירוש רנג 40
פירוש רנד 40

פירוש רנה 40
פירוש רנו 40
פירוש רנז 40
פירוש רנח 40
פירוש רנט 40
פירוש רס 40
פירוש רסא 40
פירוש רסב 41
פירוש רסג 41
פירוש רסד 41
פירוש רסה 41
פירוש רסו 41
פירוש רסז 41
פירוש רסח 41
פירוש רסט 41
פירוש רע 42
פירוש רעא 42
פירוש רעב 42
פירוש רעג 42
פירוש רעד 42
פירוש רעה 42
פירוש רעו 42
פירוש רעז 42
פירוש רעח 42
פירוש רעט 43
פירוש רפ 43
פירוש רפא 43
פירוש רפב 43
פירוש רפג 43
פירוש רפד 43
פירוש רפה 43
פירוש רפו 43
פירוש רפז 43
פירוש רפח 44
פירוש רפט 44
פירוש רצ 44
פירוש רצא 44
פירוש רצב 44
פירוש רצג 44
פירוש רצד 44
פירוש רצה 44
פירוש רצו 44
פירוש רצז 45
פירוש רצח 45
פירוש רצט 45
פירוש ש 45
פירוש שא 45
פירוש שב 45
פירוש שג 45
פירוש שד 45
פירוש שה 46
פירוש שו 46
פירוש שז 46
פירוש שח 46
פירוש שט 46
פירוש שי 46
פירוש שיא 46
פירוש שיב 46
פירוש שיג 47
פירוש שיד 47
פירוש שטו 47
פירוש שטז 47
פירוש שיז 47
פירוש שיח 47

פירוש שיט 47
פירוש שכ 48
פירוש שכא 48
פירוש שכב 48
פירוש שכג 48
פירוש שכד 48
פירוש שכה 48
פירוש שכו 48
פירוש שכז 48
פירוש שכח 49
פירוש שכט 49
פירוש של 49
פירוש שלא 49
פירוש שלב 49
פירוש שלג 49
פירוש שלד 49
פירוש שלה 49
פירוש שלו 50
פירוש שלז 50
פירוש שלח 50
פירוש שלט 50
פירוש שמ 50
פירוש שמא 50
פירוש שמב 50
פירוש שמג 50
פירוש שמד 51
פירוש שמה 51
פירוש שמו 51
פירוש שמז 51
פירוש שמח 51
פירוש שמט 51
פירוש שנ 51
פירוש שנא 51
פירוש שנב 52
פירוש שנג 52
פירוש שנד 52
פירוש שנה 52
פירוש שנו 52
פירוש שנז 52
פירוש שנח 52
פירוש שנט 52
פירוש שס 53
פירוש שסא 53
פירוש שסב 53
פירוש שסג 53
פירוש שסד 53
פירוש שסה 53
פירוש שסו 53
פירוש שסז 54
פירוש שסח 54
פירוש שסט 54
פירוש שע 54
פירוש שעא 54
פירוש שעב 54
פירוש שעג 54
פירוש שעד 54
פירוש שעה 55
פירוש שעו 55
פירוש שעז 55
פירוש שעח 55
פירוש שעט 56
פירוש שפ 56
פירוש שפא 56
פירוש שפב 56

פירוש שפג 56
פירוש שפד 56

פירוש א

אם נהגו בגויל יותר מו' לא יעשו אך בפחות עושין ואפילו בהוצא ודפנא יש מנהגים שאין לסמוך עליהם. ד"ה בגויל: דף ב

פירוש ב

בדבר ששייך בו חלוקה ואירע בו ספק לא אמרי' המוציא מחבירו עליו הראיה. היכא דאיכא דררא דממונא לא אמרינן כל דאלים גבר. מגו במקום עדים לא אמרינן. שותפין לא קפדי אלא כששהו הרבה ברשותו. ד"ה לפיכך:

פירוש ג

היזק ראיה שמיה היזק. (ד"ז בגמרא):

פירוש ד

מחיצת כרם שנפרצה צריך להתרות בו פעמים לגודרה ואם יש תוספת מאתים בין מה שהוסיף בינתים קמא קמא בטיל. ד"ה אומר:

פירוש ה

כלאים תלויין במחשבה כשמחזירו לעקרו אפי' הוסיף (בינתים) [מאתים. וכ"ה בפנים] מותר. ד"ה נתייאש: ע"ב

פירוש ו

היזק בדבר שהוא בעצמו מפסיד אין לקונסו וגם אין לקנוס אלא במזיד. ד"ה חייב:

פירוש ז

משום היזק ראיה יש לשותפין לבנות הכותל באמצע וגם יסייעו בבנין. ד"ה בונין:

פירוש ח

למאי דמסיק היזק ראיה שמיה היזק ה"פ אין חולקין חצר באמצע אפי' אם רוצה להכניס בתוך שלו אפי' בפחות משיעור חלוקה: כן משמע בד"ה מאי לאו:

פירוש ט

כשמשעבד עצמו לתנאי אחד לא הוי קנין דברים. ד"ה קנין: דף ג

פירוש י

שלא בפניו צריך לומר לך חזק וקני ואם אמר ליה קח רוח פלוני ואני רוח פלוני והחזיקו סגי. ד"ה רב אשי:

פירוש יא

בית הכנסת אין ישנין בהן אפילו עראי. כשהן חריבין עושין בהן כל צרכן לבד מקלות ראש. ואסור ליכנס לתוכו מפני הגשמים ולצורך בית הכנסת מותר לישן בה כמו בליל יום הכפורים וכן אוכלין שם בעיבור שנים ולכך מצריך לבדוק חמץ שם. ד"ה ועייליה: ע"ב

פירוש יב

יורד לשדה חבירו שלא ברשות ידו על התחתונה. ד"ה דמי: דף ד ע"ב

פירוש יג

המקיף חבירו מג' רוחות וניקף גדר הרביעית מגלגלין עליו הכל. ד"ה ור' יוסי:

פירוש יד

ארבעה בני מצרי דקדם חד וזבין זביניה זביני ומצרן מצד אחד כמצרן משלש רוחות ואריס הוי כמצרן. ד"ה ארבעה: דף ה

פירוש טו

זה נהנה וזה לא חסר וגלי דעתיה דניחא ליה בהוצאה חייב. ד"ה אע"פ

פירוש טז

סתם הלואה שהוא שלשים יום לא חשיב תוך שלשים כתוך הזמן אם אמר פרעתי תוך שלשים נאמן. ד"ה הקובע:

פירוש יז

אין עדים שהלוהו או שקבע זמן נאמן לומר פרעתי מגו דאי בעי כפר. ד"ה ובא:

פירוש יח

בכור שמת אביו בתוך שלשים בחזקת שלא נפדה. השכיר בית ונפל ביתו רשאי להוציאהו: ד"ה כי היכי: ע"ב

פירוש יט

אין נפרעים מיתומים קטנים אפילו תוך שלשים. אין מקבלין עדים שלא בפני בעל דין וכן בפני יתומים ד"ה אפי':

פירוש כ

אין אדם פורע תוך זמנו הוציא עליו שטר וא"ל השבע לי שלא פרעתיך תוך זמנו אין צריך לישבע. ד"ה אע"ג:

פירוש כא

אמרו עדים פרעו תוך זמנו פטור אמרו לא פרעו כלל גובה מיתומים בלא שבועה. יבמה שאמרה תוך שלשים יום לא נבעלתי כופין אותו לבעול. אחר שלשים מבקשים ממנו. ישען על ביתו ולא יעמד היא נאמנת. ד"ה מי:

פירוש כב

מנה לי בידך והלה אומר לא היו דברים מעולם ובאו עדים ואמרו לוה ופרע צריך לפרוע עוד. הודה לו שחייב לו ושוב אמר לא לויתי חייב לפרוע ולא מצי אמר לא לויתי כלומר כי פרעתי. ד"ה כל: דף ו

פירוש כג

למעלה מד' אין מחייבין לבנותו. סמך לו מקצת כותל ועשה היכר שיוסיף כעין שיני חומה ומקום לקבוע בו קורות חייב בכולו. ד"ה ומודה:

פירוש כד

חיבר סוכה בכותל חבירו הוי בחזקה שסייע בכותל. ד"ה האי: [ועיין ד"ז בגמ']: ע"ב

פירוש כה

כל חזקת תשמיש דמפרש גמרא הויא חזקה לאלתר ולא איירי בשלש שנים. ד"ה ואי.

פירוש כו

שני בתים כל אחד עושה מעקה לחצי גגו ודוקא בשני צדי רשות הרבים ולא בזה אצל זה. ד"ה בשני:

פירוש כז

בנה כנגד טרקלין חבירו ומאפיל קצת לא מצי מעכב. ד"ה א"ל: דף ז

פירוש כח

מכר בית ושייר חצר יש לו דרך. מוכר בעין יפה מוכר. ד"ה אין: ע"ב

פירוש כט

אחין שחלקו ונטל זה בית וזה עלייה וחצר אין סומך סולמו בכותלו לעלות לעלייה. ד"ה ולא:

פירוש ל

כל מקום שאין בו סכנה מחשבין לפי ממון יש בו סכנת נפשות מחשבין לפי נפשות. ד"ה לפי שבח:

פירוש לא

לצורך החומה כל הקרוב לחומה נותן יותר מן הרחוק אבל עשיר הרחוק נותן יותר מן העני הקרוב דגם לפי ממון גובין. ד"ה לפי קירוב:

פירוש לב

אין להטיל מס על לומדי תורה. ד"ה לא: דף ח

פירוש לג

מקבלין מן העכו"ם נדרים ונדבות לצורך בית הכנסת. [ד"ה יתיב]:

פירוש לד

אין מוכרין ספר תורה אלא ללמוד תורה ולישא אשה ולפדיון שבויין. ד"ה פדיון:

פירוש לה

נדב מנורה לבית הכנסת אסור לשנות לדבר הרשות. פרוטה זו לצדקה עד שלא באת ליד גבאי מותר לשנותה ולא אחרי כן. מכל מקום בני העיר יכולין לשנותה אף לדבר הרשות ולתת מעות הקופה לשומרי העיר. ד"ה ולשנותו ע"ב

פירוש לו

אין עושין שררה על צבור פחות משנים. ד"ה כי הא:

פירוש לז

כופין לתת צדקה. ד"ה אכפיה:

פירוש לח

אין לדון דין מרומה לפוסקו. ד"ה דין:

פירוש לט

גבאי צדקה עדיפי ממלמדי תינוקות. ד"ה ומצדיקי:

פירוש מ

אין מחלקין תמחוי בלילה. ד"ה אין: דף ט

פירוש מא

לעני נותנין שלש סעודות לשבת אבל אם היו לו כבר י"ד סעודות לא יטול מן הקופה כי אין לו להתחיל וליטול סעודה אחת שחסרה לו. ד"ה שבת:

פירוש מב

המחזיר על הפתחים אין נזקקין ליתן לו כדי סעודה אלא מועט יתנו לו. ד"ה לא:

פירוש מג

כשמסיט נבילה מטמא כלים אפי' שאין לבוש בהן. ד"ה דהא: ע"ב

פירוש מד

רוב דברים אין עומדים לאדם בעולם הזה אלא מצות גדולות וצדקה מצלת בעולם הזה ממיתה משונה ורובן מצילות אחר מיתה לעולם הבא. ד"ה ואיזו: דף י

פירוש מה

אין ממנין אלא גבאי נאמן כמו שנתחלפו מעותיו בצדקה וחילקן לעניים וכן תפילין צריכין גוף נקי שלא יישן בהן ולא יפיח אבל לא שיהיו צדיקים כראשונים. ד"ה אלא: ע"ב

פירוש מו

אין לאדם ארבע אמות נגד פתחו במבוי אלא בחצר. ד"ה אחד: דף יא ע"ב

פירוש מז

חצר הקבר העומד בתוכה טהור קבר מטמא אפי' מן הצד במגע. ד"ה פרץ: דף יב

פירוש מח

מצר שהחזיקו בו רבים ברשות אסור לקלקלו. ד"ה מצר:

פירוש מט

יכולין לכתוב בכתובה בי נשא כשאביה קיים. ד"ה אמיצרא (וע"ש): ע"ב

פירוש נ

שני אחין שרוצין להשתתף אין כופין לשלישי לתת חלקם יחד. ד"ה כגון:

פירוש נא

אין אחד יכול לכוף אחיו לתת חלקו אצל בית שיש לו כבר. (ד"ז בגמרא):

פירוש נב

אם אחד רוצה לחלוק לכמה חלקים אין שומעין לו. ד"ה מעלינן:

פירוש נג

גוד או איגוד יכול לומר אפילו בהרבה דמים יותר משויו ואין נראה לריצב"א: ד"ה אית: דף יג

פירוש נד

שנים שנשתתפו אחד במנה ואחד במאתים השכר לאמצע בשור לחרישה ועומד לחרישה. ד"ה בכור:

פירוש נה

שבת שייך בצד עבדות ובאשה. ד"ה שנאמר:

פירוש נו

פרדה מרביעין עליה מינה ומותר לרכוב עליה. ד"ה כופין:

פירוש נז

אחין עני ועשיר שנפלו להן בית ומוצאין להשכירו השכר לאמצע. ד"ה אם: ע"ב

פירוש נח

אסור להניח נביאים או כתובים על תורה אם לא שמדובקין יחד. ד"ה מדביק:

פירוש נט

מותר להניח נביאים על כתובים או כתובים על נביאים. ד"ה ר"י:

פירוש ס

סיים פרשה פתוחה למטה יניח שיטה אחת וכן סיים חומש למטה יניח ארבע שיטות ריצב"א פי' דאין לסיים חומש למטה אפילו יניח ארבע שיטין ובין נביא לנביא מותר. ד"ה ומסיים:

פירוש סא

עושה לספר תורה בראשו כדי היקף ובסופו לגול עמוד. מזוזה כורכה כלפי ראשה. ד"ה ועושה:

פירוש סב

תורה נביאים בכרך אחד אין חולקין השותפין. ד"ה שאם: דף יד

פירוש סג

גויל הוא העור שלא הסירו כי אם השיער וכותבין עליו במקום שיער ויש קולפין לשנים ולצד השיער קרוי קלף וכותבין עליו במקום בשר והשני קרוי דוכסוסטוס וכותבין עליו במקום שיער וקלפים שלנו דין קלף להן ולא דוכסוסטוס ולכך כותבין עליהם תפילין שאינם כשרים על דוכסוסטוס אלא על הקלף ואע"פ שאינו מעופץ והוא דיפתרא שאין כותבין עליה ספר תורה תפילין ומזוזות תיקון שלנו חשוב. ד"ה בגויל:

פירוש סד

קטן היודע לדבר אביו מלמדו תורה צוה וכו' והוא קרוי תורה. ד"ה דילמא:

פירוש סה

נכנסים לבית קדשי קדשים לתקנו ולהוציא ספר תורה שלא יתעפש ויתקלקל: ד"ה שלא יהא:

פירוש סו

ספר תורה עם עמודיו הקיפו ששה טפחים. ד"ה תרי: ע"ב

פירוש סז

שנים לא יקראו בתורה בקול רם אלא החזן יסייע בלחש ועתה נהגו שהחזן קורא שלא לבייש את שאינו יודע. שמנה פסוקים אחרונים שבתורה אין להפסיק בהן. ד"ה שמנה: דף טו

פירוש סח

יכול למחות בחבירו שלא לסמוך אולי לא יסירנו כשיצטרך לו אף כי עתה אין היזק: ד"ה מרחיקין: דף יז ע"ב

פירוש סט

כשאין שם ניזק סומך המזיק רק באילן שעשוי לימים רבים ולהכי שם אפילו סומך באיסור נותן לו דמים מה שאין כן בעלמא. ד"ה ואי: דף יח ע"ב

פירוש ע

מותר להטמין חמין בסלעין שהאש יוצא מהן. ד"ה משום: דף יט

פירוש עא

המבריך הגפן זורע מעיקר הגפן שלשה טפחים ומן הצדדין פחות משלשה ועל גביו אסור אבל שאר אילנות מותר אפילו על גביו. היה גדר בינתים זה סומך לגדר מיכן כו'. ד"ה המבריך:

פירוש עב

חלק העשוי לתשמיש שיעורו להביא טומאה בפותח טפח וכשיתמעט משהו אינו מביא טומאה. העשוי לאורה ובידי אדם שיעורו כמלא מקדח גדול ואינו ממעט במשהו אלא שלא יהא בשירים רום אצבעיים על רחב גודל. ומאור שאינו עשוי בידים כגון חררוהו מים או שרצים שיעורו מלא אגרוף והוא כראש כל אדם. ושאינו עשוי לא לאורה ולא לתשמיש אלא לשמור גנות ופרדסים שיעורו כמקדח בינונית. ד"ה רקיק: ע"ב

פירוש עג

כופת שאור שיחדה לישיבה בטלה ובית שסיככו בזרעים בטלו אם עשה בהן מעשה. ד"ה ותיפוק:

פירוש עד

אוכל שאין בו כביצה ממעט בטפח. ד"ה שנילושה:

פירוש עה

שמן מכשיר ולא מוהל. ד"ה מי:

פירוש עו

דבר החוצץ צריך שיעמוד בפני עצמו ובלא כלי. ד"ה רואין:

פירוש עז

כלי חרס הסותם כל החלון לא בעי ביטול אבל למעט מכשיעור בעי ביטול. כלי עץ העשוי לנחת לא בעי ביטול. ארון שבו ספר תורה אסור לטלטלו לבטלה ולשנותו לדבר אחר. ד"ה היא: דף כ

פירוש עח

מתכת על ידי אהל נעשית כחלל להיות אבי אבות הטומאה. ד"ה בחביות:

פירוש עט

זרעים שמתנענעין אין מביאין טומאה ולא חוצצין וכן עוף הפורח. ד"ה שעלו:

פירוש פ

בן חמש למקרא בבריא לגמרי. ד"ה בבציר: דף כא

פירוש פא

אין בן מבוי יכול לעכב בחבירו באותו מבוי לישב אצלו מפני הקול. ד"ה אחד. וע"ש בפנים:

פירוש פב

אין למכור ביתו לעובד כוכבים אצל בית ישראל אם לא שהישראל אין חפץ לקנותו. ד"ה ולא:

פירוש פג

פחות מחמשה ועשרים תינוקות אין כופין בני עיר זה את זה להשכיר להן מלמד. ד"ה סך:

פירוש פד

רמיה היא ששומע את תלמידו ואין מבחין בטעותו אבל אם גם רבו טעה אין זה טעות. ד"ה פר"ת

פירוש פה

כתב שטרות בטעות הוי פסידא דלא הדר אבל ספר יכולין להגיה. ד"ה ספר: ע"ב

פירוש פו

מלמד תינוקות בטעות פסידא דלא הדר שמתבטל אותה שעה. ד"ה ומקרי:

פירוש פז

עני המהפך בחררה לא מיקרי רשע אם לא שיכול להשתכר במקום אחר או שאומנותו בכך ולהכי נכסי עובדי כוכבים שמכר בדמים וישראל החזיקם אפילו רשע לא מיקרי. ד"ה מרחיקין:

פירוש פח

כשיש מלמד תינוקות אחד במבוי כופין שלא יושיב אחר שם. (ד"ז בגמרא):

פירוש פט

בר מבואה אבר מבואה דידיה לא מצי מעכב ולא יכנס לעיר אפילו רצה לתת מס אם לא זכה (או) על ידי אבותיו מתקנת רבינו גרשום:

פירוש צ

בני אדם הבאין לשוק מותרין להלוות לעובדי כוכבים דאתו מעלמא ולא לבני המקום ודוקא בשוק אבל לאהדורי לא. ד"ה מעלמא: דף כב

פירוש צא

יש להתאונן שמת אדם על ידו דמי שחבירו נענש על ידו אין מכניסין אותו למחיצת ה'. ד"ה אנא:

פירוש צב

אין לסמוך כתלו לכותל חבירו תוך ד' אמות. (ד"ז בגמרא):

פירוש צג

כמלא רחב חלון ירחיק מצד אחד וכשיש כתלים משני רוחות מכל צדי חלון ארבע אמות. (ד"ז בגמרא):

פירוש צד

גרמא בניזקין פטור וצריך להרחיק. ד"ה זאת. (וע"ש בפנים): ע"ב

פירוש צה

כל היזק המצוי ורגיל לבוא קנסוהו לשלם. בא"ד:

פירוש צו

אפילו בחזקה שמשתמש בשל חבירו צריך טענה: דף כג

פירוש צז

קנין מהני לנזקין. ד"ה אין:

פירוש צח

קוטרא שהיא כבשן שיש בו רוב עשן. ד"ה בקוטרא:

פירוש צט

בית הכסא שהיו מגולין אין חזקה להן אבל שלנו שהוא מכוסה יש חזקה. בא"ד:

פירוש ק

שבעה טובי העיר רשות בידם למחול על רשות הרבים. ד"ה אחולו:

פירוש קא

אין הולכין בממון אחר הרוב אלא היכא דליכא חזקת ממון. ד"ה חוץ: ע"ב

פירוש קב

רוב וקרוב הלך אחר הרוב אפילו הוי קורבא דמוכח. ד"ה רוב:

פירוש קג

ספק ערלה בחוצה לארץ מותר. ד"ה לימא: דף כד

פירוש קד

היזק שמזיק על ידי רוח צריך להרחיק:

פירוש קה

נטע גרעין אצל קרקע חבירו אע"פ שיגדל אין צריך להרחיק. ד"ה אבל גפנים: דף כו

פירוש קו

אין לקוץ אילן הטוען פירות אם לא שמקלקל ביותר. ד"ה אנא:

פירוש קז

מותר לסמוך אא"כ איכא גירא דילה. (ד"ז בגמרא):

פירוש קח

אונאה לקרקעות עד פלגא. ד"ה ולכתוב: דף כז

פירוש קט

עיקר חזקה שנועל וגודר השדה ואין מניח אדם לכנוס ומהנה עם הזריעה ולא נעילה לחוד. ד"ה ג' חדשים: דף כח

פירוש קי

אין השור נעשה מועד אא"כ מעידין בפניו אפילו אם ידוע שהעידו בבית דין. ד"ה אלא מעתה מחאה: ע"ב

פירוש קיא

אין צריך לבוא לעיר אחרת למחות. כל היכא דאין מועיל מחאה לא הוי חזקה. ד"ה אלא: דף כט

פירוש קיב

אין שליח נאמן לומר נתתי למלוה מעותיו:

פירוש קיג

בכל עדיות יש לחקור העדים יפה. העידו על חזקת הימים ואין יודעין הלילות מסתמא דר בו אם לא שהמערער מכחישו. ד"ה אמר:

פירוש קיד

העדים אין צריכין לידע שהמערער לא היה כלל באותו בית. ד"ה בשכוני: ע"ב

פירוש קטו

אם אין עדים למערער שהיה שלו נאמן המחזיק לומר קמי דידי זבנה מינך או דר בו חד יומא מגו דאי בעי אמר לא היה שלך מעולם אבל הודה שהיה שלו אז ליכא מיגו למפרע לומר מגו דמעיקרא הוה טעין הכי. ד"ה לאו: דף ל

פירוש קטז

האומר של אבותי היינו שמעולם היתה שלהן ולא שלקחה עד שיפרש. ד"ה (אמר רבה) [מה לי לשקר]: דף לא

פירוש קיז

צריך עיון אם טעין ונפיק מב"ד וחזר אי מצי לפרש דבריו הראשונים. טוען וחוזר וטוען לפרש דבריו. ד"ה ומודו:

פירוש קיח

לא שייך מגו בשני עדים דאין דעת שניהם שוין. ד"ה וזו: ע"ב

פירוש קיט

קול פוסל קודם שבא העד להכשירו. ד"ה והאמר: דף לב

פירוש קכ

לא מבטלינן קלא היכא דאית לה תקנתא. ד"ה ואתא:

פירוש קכא

חזקת האב מועלת לבן. אשה שאומרת נתגרשתי שלא בפני בעלה או עדים סייעו לה אינה נאמנת. ד"ה אנן:

פירוש קכב

במקום שאין מגו אא"כ ישקר קודם אינו מגו. ד"ה אמאי: ע"ב

פירוש קכג

קול יצא שהיא עתה של אבי יתומים לא שייך מגו לקוח בידי אבל אם היה הקול שתחלה היה של אביו איכא מגו. ד"ה נפק:

פירוש קכד

אין נזקקין לנכסי יתומים משום צררי. ד"ה אמור: דף לג

פירוש קכה

היה ידוע שבמשכנתא בא לידו שוב אין נאמן לומר לקוח [הוא] בידי וכי האי גוונא באומן ואריס וגזלן ודברים העשויים להשאיל ולהשכיר דשוב ליכא חזקה. ד"ה אכבשיה:

פירוש קכו

נשבעין על הקרקעות מדרבנן. אין נשבעין על טענת שמא. ד"ה מגו:

פירוש קכז

אמר ספר תורה שכתבתי שלא לשמה נאמן להפסיד שכרו ולא לפסול הספר תורה לפי שהספר תורה ביד לוקח והוי כידוע שנכתב לשמה אך שמודה שהפסיד שכרו אבל אם היתה בידו אם תאמינו על שכרו שהיתה שלא לשמה יש להאמינו גם על פסול ס"ת וכל כהאי גוונא. ד"ה ה"ג:

פירוש קכח

דברים שאין עשויין להשאיל ולהשכיר ואמר לקוח הוא בידי אין נאמן כשאינן ברשותו. ד"ה ואי: ע"ב

פירוש קכט

אין נאמן לומר לקחתי אילן פלוני לקוץ כי אם ללקט פירות. ד"ה איזיל:

פירוש קל

כשיש עד המחייבו שבועה דאורייתא צריך לישבע או לשלם ואינו פוטר את עצמו במגו. ד"ה הוי מחויב: דף לד

פירוש קלא

מתוך שאין יכול לישבע משלם. בשניהם חשודין על השבועה חולקין. ד"ה וכל:

פירוש קלב

כששנים אוחזין הוי בידוע שהוא של שניהם וכן הנפקד על ידם וחולקין. ד"ה ההוא: ע"ב

פירוש קלג

שני שטרות היוצאין ביום אחד של שעבוד חולקין שהשעבוד אינו חל אלא משעה שמוכיח שמתחלת דהיינו למחר אבל מתנה ומכר באותו יום עצמו זכה ואמר שודא. ד"ה ומ"ש:

פירוש קלד

שני שטרות ביום אחד ואין ניכר איזה ראשון זה שמסר לו תחלה קנה אבל בשני ימים זה שחתם תחלה זכה. ד"ה ושמואל: דף לה

פירוש קלה

שודא דדיינא יתן הדיין למי שירצה. שודא שייך אפילו במטלטלין ובדיין מומחה דוקא. ד"ה שודא:

פירוש קלו

אין הלכה כסומכוס קיימא לן כרבן שמעון בן גמליאל במשנתנו בר מהיכא דפליג רב נחמן. ד"ה ומ"ש מהא:

פירוש קלז

חטף מגזלנין אין מוציאין אותו מידו אפילו יכתבו הרשאה זה לזה. ד"ה אין: ע"ב

פירוש קלח

גזל ואינו יודע ממי עושה בהן צרכי הרבים ואפילו הכי אינה תשובה שלימה. גזל מה' בני אדם ואינו יודע ממי משלם לכל אחד ואחד. ד"ה דתני:

פירוש קלט

זמורות גפן של כלאים שהיו קודם שנזרעו בו ולא הוסיפו כי אם הפירות הן מותרין אבל זרוע מעיקרו נאסרו הכל. ד"ה ה"ג: דף לו

פירוש קמ

נרה שתים זו אחר זו לכ"ע לא הויא חזקה. ד"ה נרה:

פירוש קמא

שלשה אילנות גדולות ממטע י' לבית סאה ואכלן בשלש שנים לא הויא חזקה. ד"ה ממטע:

פירוש קמב

כרם הנטוע פחות מארבע אמות א"צ להרחיק ממנו ארבעה או שלשה טפחים כדין גפן יחידי ואינו חוזר עליו ממערכי המלחמה. ד"ה אינו: דף לז ע"ב

פירוש קמג

מלוה על פה אפילו בכמה עדים אינו גובה מן הלקוחות. ד"ה לית: דף לט ע"ב

פירוש קמד

האומר דבר בפני שלשה אין בו משום לשון הרע. ד"ה לית:

פירוש קמה

אין צריך למחות בסוף כל שלש ושלש אם מכרה מערער לאחר הויא מחאה: (צ"ע בד"ה וצריך)

פירוש קמו

אם נתברר שלא שמע המחזיק המחאה הויא מחאה. נוהגין עדים לשלוח עדותן בכתב לב"ד. כתבו בתוך המחאה פלוני צוה לכתוב והוא לא ציוה אפ"ה לא מיחזי כשיקרא. ד"ה מחאה:

פירוש קמז

אם ידוע שנעשה קנין אפילו ביחיד מהני פשרה ביחיד וצריכה קנין. ד"ה קנין: דף מ

פירוש קמח

קנו מיניה כותבין שטר בלא רשותו אך יכול לחזור בשטר כל זמן שלא נכתב. ד"ה ואין:

פירוש קמט

שטר שכתוב בו כתבוה בשוקא וחתמוה בברא כשר אפילו לא ציוה כן ולפירוש רבינו חננאל לשופרא דשטרא בעלמא כתבינן הכי. ד"ה איכא: ע"ב

פירוש קנ

אמר המחזיק מפלוני זבינתיה דזבנה מינך לא הויא חזקה עד שיאמר אתה מכרתה. ד"ה שלא: דף מא

פירוש קנא

מחילה בטעות לא הויא מחילה. אבק רבית אין יוצאה בדיינין. ד"ה א"ל:

פירוש קנב

נמצא אחד מהעדים קרוב או פסול בד"מ תתקיים העדות בשאר. ד"ה נחלקה: ע"ב

פירוש קנג

אין מחזיקין בנכסי מי שהיה קטן במיתת האב והגדיל אחרי כן. ד"ה בפני: דף מב

פירוש קנד

פירות העומדין ליקצר אין בעל חוב נוטל מהן. היורד לשדה חבירו שלא ברשות נוטל כקבלן הנוטל שכרו והוא יותר משכיר יום. ד"ה שבח: ע"ב

פירוש קנה

מוכר שדהו שלא באחריות ואית ליה ארעא אחריתי מעיד לו עליה ואינו נפסל. ד"ה מפני: דף מג

פירוש קנו

א"צ תחילתו וסופו בכשרות כשאין הפסול בגוף אלא בנוגע בעדות. ד"ה וליחלקו:

פירוש קנז

שותפין שכל אחד משמר שלו ושל חבירו ואחר כך אירע אונס הויא שמירה בבעלים ואם התחיל האחד קודם השני פטור וראשון חייב. ד"ה אמאי: ע"ב

פירוש קנח

יאוש מהני בקרקע. ד"ה דווקא: דף מד

פירוש קנט

גזל ועשה תשובה והניח דבר המסוים כגון פרה וטלית חייבין להחזיר לכבודו. ד"ה ונוקמה:

פירוש קס

הקדש מפקיע מידי שעבוד אפילו אקני ליה מטלטלי אגב מקרקעי מה שאין כן במכר: ד"ה שורו: ע"ב

פירוש קסא

כותבין בשטר דלא כאסמכתא צריך עיון אי דוקא במטלטלי אגב מקרקעי או אפילו במקרקעי לחודיה. ד"ה והוא:

פירוש קסב

כותבין בהרשאות ארבע אמות בחצרי ואפילו אין לו וכיון שמודה כן וחוב הוא לו בזמן הזה. מכר לו פרה וטלית אין מעיד לו עליה. ד"ה דלא:

פירוש קסג

מכר לו באחריות וטורפו ממנו צריך להביא ראיה שבדין טרפוה ממנו: ד"ה דינא: דף מה

פירוש קסד

ראו טלית חבירו בידו שוב אין נאמן לומר לקוח הוא בידי. ד"ה אי: דף מו

פירוש קסה

אם אין ללוה אלא זיבורית גם קבלן לא יתן לו אלא זיבורית. ד"ה קבלן: דף מז

פירוש קסו

אומן שירד מאומנתו יש לו חזקה בכלים שנתנו לו אחרי כן או קודם ושהו בידו כשיעור שרגילין להחזירן וכן בן אומן דיש לו חזקה ששהה אחר מיתת אביו. ד"ה ירד:

פירוש קסז

בן שלא חלק ואשה שלא נתגרשה שהביאו ראיה ראייתן ראיה ומעמידין בידו. ד"ה ראייתן: ע"ב

פירוש קסח

כל דבר שמחויב לעשות הויא כמו מכר דקרבן הוא מחויב וכן לגרש אשתו שכופהו לגרשה ושלא כדין הויא כמתנה דתלו' ויהיב לא הויא מתנה. ד"ה אילימא: דף מח

פירוש קסט

אותן שכופין להוציא כשר ע"י ערכאות שאומר עשה מה שישראל אומר לך. ד"ה גט:

פירוש קע

תלו וזבין או מחמת אונס אחר הויא זביניה אם לא מסר מודעא כתבינן מודעא אזביני תלו ויהיב לא הויא מתנה אפילו לא מסר מודעא אי ידעי עדים אונסו ואי מסר מודעא אפילו לא ידעי באונסיה כתבינן וכן בגיטין ביטל מודעא בשטר זביני הויא ביטול ואפילו אמר כל מה שאבטל לא יהא ביטול במתנה אי ידעינן באונסיה לא מהני ביטול ואי לא ידעינן באונסיה ומבטל מודעא מדעתיה ביטולו ביטול ולכך כתבינן במתנה ביטול מודעא. ד"ה אמר רבא:

פירוש קעא

עדים שהעידו על שטר שהוא כדין שוב אין נאמנים לפוסלו אפילו במגו: ד"ה אמר ר"נ: ע"ב

פירוש קעב

כתב לה דין ודברים אין לי בנכסייך מכרה ונתנה קיים והבעל אוכל פירות. ד"ה דכתב לה דין: דף מט

פירוש קעג

ניתן לה על מנת שאין לבעל רשות או נתן לה הבעל קנתה ואין הבעל אוכל פירות. ד"ה בכתב:

פירוש קעד

אין אדם מקנה דבר שלא בא לעולם. ד"ה וכדרב:

פירוש קעה

בעל שאומר איני פודה ואיני אוכל פירות או אשה שאומרת איני נפדית ואיני נותנת פירות לא אמר כלום. איני ניזונית ואיני עושה שומעין לה. ד"ה יכולה: ע"ב

פירוש קעו

ואין הבעל יכול לומר בדלא ספק צאי מעשה ידיך במזונותיך. בא"ד:

פירוש קעז

בכתובה כותבין שלשה ענינים מנה ומאתים ונדוניא דהנעלת ליה וצבי פלוני והוסיף כו'. ד"ה ה"ג:

פירוש קעח

שלשה שדות הללו ובשאר כל נכסים עד זמן שטורפת מקחו קיים ואחר כך בטל. ד"ה אילימא: דף נ

פירוש קעט

כתב לה דין ודברים אין לי בנכסייך בחייך ובמותך מתה יורשה. ד"ה כמאן: ע"ב

פירוש קפ

כתב על דבר שיכול לזייף בגיטין ושטרות העומדין לקנות בו כשר ולא בשטר העומד לראיה. ד"ה כתב לו: דף נא

פירוש קפא

מתנה שכתב בה אחריות אית בה משום דינא דבר מיצרא: ד"ה למה

פירוש קפב

נתן לה מתנה קנתה ואין הבעל אוכל פירות מה שאין כן בשאלה ובמתנה נמי ילקח בהן קרקע ויאכל פירות מת השוכר המקום מושכר ליורשיו עד הזמן. ד"ה במתנה: ע"ב

פירוש קפג

קיבל מן האשה יחזיר לאשה אפילו אמר הבעל שהוא שלו אומרת האשה תן לפלוני שהוא שלו נאמנת. תקף הבעל מידה אינה יכולה להוציא מידו ולומר של פלוני הן ודוקא במעות טמונות ולא בשאינן טמונות ואם תקף מוציאין מידו ואם היא נושאת ונותנת בבית אינה נאמנת לומר לא שלי הן ולא של פלוני הן ואם אינה נושאת ונותנת בחיי בעלה וממון בעלה מצוי בידה צריך עיון אי הוי כנושא ונותן כל היכא דאיכא למיתלי שבא לה ממון ממקום אחר מהימנא. ד"ה קבל:

פירוש קפד

אין לקבל לכתחלה פקדון מן הקטן. ד"ה קבל: דף נב

פירוש קפה

אחין שחלוקין בעיסתן ואמר שלי הוא נאמן במגו. (ד"ז בגמרא):

פירוש קפו

דברים העשוין להשאיל ולהשכיר ואמר לקוחין בידי אינו נאמן בכל ענין. ספרים הוו עשוין להשאיל ולהשכיר ובאדם שגס ורגיל בו. ד"ה דברים: ע"ב

פירוש קפז

בנעילה לחודא הוי חזקה בנכסי הגר. מסירת מפתח הוי במקום לך חזק וקני. בשכיב מרע התירו להקנות בשבת. בדיקת חמץ תלוי במפתח שיכול לכנוס בתוכו. ד"ה נעל:

פירוש קפח

רפק בה פורתא לא מהניא אלא בקרקע העומד לחרישה. סיוד וכיור מהני בנכסי הגר. ד"ה ליבני: דף נג ע"ב

פירוש קפט

מצא מצעות בנכסי הגר ושכב עליהן או הלך בבית לא מהני. ד"ה המציע:

פירוש קצ

חצר קנה שלא מדעתו דבר שאם היה יודע היה מתכוין לקנות אבל אם יודע ואינו מכוין לקנות לא וכן דבר שאינו הווה לימצא. ד"ה אדעתא: דף נד

פירוש קצא

קנין של נכרי במשיכה מלבד עבד עברי דהוא בכסף. ד"ה נכרי: ע"ב

פירוש קצב

המחזיק בנכסי עכו"ם שקיבל דמיהן מישראל רשאי הלוקח לתבוע מעותיו אע"פ שמתוך כך יחזיר העכו"ם ויגזול את המחזיק ואם המחזיק יכול לישמט מן העכו"ם ישמט אע"פ שהלוקח מפסיד אך אם המחזיק בעי לפרוע לו מעותיו אם יפקיע הראשון הקרקע מידו על ידי עכו"ם הוה ליה ממש מסור. ד"ה וישראל:

פירוש קצג

נכסי כל אדם שמשועבדים לאשתו לכתובה ובעל חוב לא חשיבי ראוי כמו המשועבד למס מלך דאפילו קרקע אלף זוז משועבד לדבר מועט. ד"ה אם כן: דף נה

פירוש קצד

ספק ספיקא [ברה"י] חכמים מטמאין ורבי אלעזר מטהר. ד"ה ר"א: ע"ב

פירוש קצה

המשכיר בית לחבירו יכול להקדישו. ד"ה אסור: דף נז ע"ב

פירוש קצו

המודר הנאה מחבירו אסור בדריסת רגל דחצר ודבקעה מותר במקום שכמוה משכירין אפילו כלים שאין עושין בהן אוכל נפש אסור. ד"ה רבינא:

פירוש קצז

קברי עכו"ם אין מטמאין באהל וכן בקבר שלפני הדיבור אין מטמאין אלא במגע. ד"ה מציין: דף נח

פירוש קצח

דיין שחייבוהו שבועה ושילם ולא רצה לישבע לא מיפסל לדין. ד"ה כל: ע"ב

פירוש קצט

חלון צורי או העשוי לאורה אפילו למעלה מארבע יש לו חזקה. ד"ה למטה: דף נט

פירוש ר

זיז לפני חלון היוצא לרשות הרבים אין להניח עליו בשבת אלא כלים הנשברים. ד"ה ואפילו: ע"ב

פירוש רא

מי בורות ויין המבושל פסולין לנסכים. ד"ה מים: דף ס ע"ב:

פירוש רב

כשידוע לו שאם יוכיחנו לא יקבלו ממנו אל יוכיח אבל בספק צריך למחות. ד"ה מוטב:

פירוש רג

בית המקדש שני היה חלוק מבית ראשון וכן דלעתיד. ד"ה והתא: דף סא

פירוש רד

מכר לו מקרקעי כל קרקעותיו מכורין: ריב"ם. כל שסופו לחזור לבעלים הוו בחזקתן. ד"ה ארעתא: ע"ב

פירוש רה

כל נכסי לפלוני גלימא איקרו נכסי. נותן בעין יפה נותן. ד"ה ואי: דף סב

פירוש רו

כל היכא דמספקא דינא לגמרא ולא מפרש אמרינן המוציא מחבירו עליו הראיה ואי לא איתמר הלכתא לא כמר ולא כמר וסבירא ליה כחד מינייהו ועבד מאי דעבד עבד ואי מספקא ליה הלכתא המוציא מחבירו עליו הראיה. ד"ה איתמר: ע"ב

פירוש רז

לוי המוכר קרקע על מנת שמעשר שלו לא הוי ככהן המסייע בבית הגרנות: ד"ה ע"מ שמעשר: דף סג

פירוש רח

המוכר בית לא מכר החצר. ד"ה ע"מ שדיוטא:

פירוש רט

כתב לו עומקא ורומא לא קנה גג שיש לו מעקה. ד"ה אהני: ע"ב

פירוש רי

צינור הסתום משלש צדדין לא חשיב כלי וצינור שחקקו ופרוץ משני רוחות וחטטו לקבל צרורות פוסל המקוה ודוקא (שפסול) כגון שנופלין מצינור למקוה אבל אם נופלין מצינור לקרקע ומקרקע למקוה המשכה היא ואינו פוסל אם יש כבר במקוה עשרים ואחד סאה של מי גשמים. ד"ה צינור: דף סה ע"ב

פירוש ריא

פשוטי כלי עץ דחזו למדרסות טמאין מן התורה ושאין ראויין טהור אפילו מדרבנן טבלא ושלחן שמשמש אדם ומשמשי אדם טמא מדרבנן ולא סולם וקולב. ד"ה ושאני: דף סו

פירוש ריב

מקוה שהניחו ריקן ומצאו מלא כשר דכולו שאוב דרבנן מקוה חסר פוסלין בו שאובין אבל מקוה שלם כל מים שאובין לא יפסלוהו: ד"ה מכלל:

פירוש ריג

גת די בהדחה לרש"י ולר"ת טיט ומערבין בו תבן ונעורת פשתן די בהדחה. ד"ה ים: דף סז ע"ב

פירוש ריד

הלוה נותן שכר השטר ולא הנפקד: ד"ה או דלמא: דף ע

פירוש רטו

לא טענינן ליתמי נאנסו דלא שכיחא. גבי יתומין לא אמרינן מתוך שאין יכול לישבע משלם. ד"ה מאן דאמר: ע"ב

פירוש רטז

שטר כיס היוצא על היתומין נשבע וגובה מחצה כלומר נשבע על מחצה ולא שישבע על כולו. ד"ה נשבע:

פירוש ריז

מלוה על פה אינו גובה מיורשים אלא כשהודה ומת או מת בשמתיה. אין אדם מודיע לבניו כל מה שעושה בחייו אלא בשיש שטר עליו: ד"ה דאם:

פירוש ריח

המפקיד חבירו בשטר צריך להחזיר לו בעדים אם רוצה ליפטר משבועה. ד"ה אמר רבא:

פירוש ריט

נוהגין באשכנז להשים ציצית בטלית מת ומיד מסירין. אבא שאול צוה [את בניו] קברוהו מתחת מרגלות [של] אביו והתירו תכלתי. ד"ה פסקי: דף עד

פירוש רכ

אין חכם מתיר לעצמו. ד"ה ועכשיו:

פירוש רכא

מסירה אין צריך למסור מיד ליד אלא אומר לך חזק וקני. ד"ה אחזה: דף עה ע"ב

פירוש רכב

דברים שדרכן להגביה אין נקנין אלא בהגבהה ושטרות דבמסירה היינו מלא שק שטרות לאפוקי הפקיר שטרותיו אין המחזיק בהן קונה. ד"ה רבי נתן: דף עו

פירוש רכג

מסירה דאותיות היינו משיכה ובעי דעת אחרת מקנהו. ד"ה אי:

פירוש רכד

אין אותיות נקנות אלא בשטר ובמשיכה. בא"ד:

פירוש רכה

מכר לו וחזר בו מן השטר לוקח חוזר בו ורבינו תם פירש דבשטר מתנה יכול הנותן לחזור בו מן השטר ולא במכר. ד"ה חוזר: דף עז:

פירוש רכו

בריא אין מקנה הלואה אפילו בקנין אך בהרשאה מקנהו. ד"ה ר"פ: ע"ב

פירוש רכז

מכר אילן מכר פירותיו. ד"ה ואי בשדה: דף עט ע"ב

פירוש רכח

דבש שהופרש מן השעוה הוי משקה אבל כשהוא עם השעוה הוי רק אוכל. ד"ה אינו: דף פ

פירוש רכט

אין לו רשות לחתוך נטיעה משל חבירו אלא בשביל נטיעה ומן החדש שאינו עושה פרי. ד"ה בקנים: ע"ב

פירוש רל

ערמונים אינן קשטני"ז. ד"ה ערמונים: דף פא

פירוש רלא

תרומה ומעשר תלויין בארץ ואסורין בטיבלן ואין חייבין עד שיתמרח. ביכורים תלויין באדם ומותרין שאר פירותיו קודם הפרשתן וגם בעודן באילן מתחייב כשרואה תאנה רמון קושרן בגמי ואומר הרי הן ביכורים. טלית אם אין לו אין חייב לקנות ואפילו הכי הוי חובת גברא. ד"ה ההוא:

פירוש רלב

הנוטע בתוך שלו והבריך בתוך של חבירו ובשל רבים אין מביא ביכורים. גר מביא ואינו קורא. ר"ת לא הניח לגרים לברך ברכת המזון דתנן כשמתפלל אומר אלהי אבות ישראל ובבית הכנסת אומר אלהי אבותיכם ואם אמו מישראל אומר אלהי אבותינו ור"י פירש דלא קי"ל הכי אלא גר מביא וקורא ואומר אלהי אבותינו אך אינו אומר נתת לנו אלמא גרים בני חובה. ד"ה למעוטי:

פירוש רלג

דבר הקרבה כמו תנופה והגשה שייך בהו חולין לעזרה. נכנסין בבגדי חול לעזרה. ד"ה ודלמא: ע"ב

פירוש רלד

בצר ביכורים כדי לשגרן ביד שליח משלחן ביד שליח בסתמא לא וכן הפריש ביכורים קודם החג להביאו אחר החג יביאו. ביכורים אין להם שיעור: ד"ה בצרן:

פירוש רלה

שני אילנות אין לו קרקע ליטע במקומו ולא לזרוע תחתיו בעודן חיין. ד"ה מתקיף: דף פב

פירוש רלו

שני שורות ששיערן לצד אחד ורחוקים שש עשרה [אמה] זו מזו בין ענפי הגפנים אסור לזרוע. ד"ה וזורע: ע"ב

פירוש רלז

גבי [מכר] שש עשרה לא חשיב מפוזר וקנה קרקע וגבי כלאים חשוב מפוזר שש עשרה אמות כלאים שוחקות. ד"ה כמה. דף פג

פירוש רלח

הברכה שמבריכין אילן זקן בקרקע ומכסין באמצע מודדין בכלאים מעיקר שני: ד"ה הרכובה.

פירוש רלט

צ"ע מכר ריאה אם מכר הלב ולהפך. ד"ה מכר: ע"ב

פירוש רמ

יתר משתות אם המתאנה תובע אונאתו חוזר גם המאנה ואם אינו תובעו לא. ד"ה אי לאו: דף פד

פירוש רמא

הנודר מן האדום אסור בשמש. ד"ה האי:

פירוש רמב

נתכוין להפריש יין ונמצא חומץ אינו תרומה ואם נתכוין לכך הויא תרומה. ד"ה יין: ע"ב

פירוש רמג

אין אדם מקנה רשותו לאחר על ידי עצמו. ד"ה ארבע: דף פה

פירוש רמד

מעמד שלשתן קנה בעל כרחו של נפקד ואפילו אין הפקדון ביד הנפקד מה שאין כן בתן כזכי שבשעה שנתן לו אמר לו תן לו ואינו זוכה אלא כשהוא ברשותו. ד"ה ה"ג:

פירוש רמה

שכירות קרקע נקנה בכסף שטר וחזקה. כליו של אדם קונה כל מקום שיש לו רשות להניח. ד"ה כגון: ע"ב

פירוש רמו

המחזיק בקרקע על ידי יפוי הוא כנעל וגדר כל שהוא ושאול לו כחצירו לקנות מה שעליה. ד"ה לך: דף פז

פירוש רמז

כשקורא שם תרומה על המדה בדעתו גם המיצוי אבל במעשר אינו מעשר. ד"ה והתנן: ע"ב

פירוש רמח

ראה פונדיון ביד תינוק ונטלו והחזירו לו פטור. ד"ה אלא:

פירוש רמט

הלוקח כלי על מנת לבקרו חשוב כלוקח ולא כשואל. אדם יכול להקדיש מה שביד המשאיל וכן המשכיר יכול להקדיש ביתו. ד"ה הלוקח:

פירוש רנ

דמאי מפריש והוא שלו. מעשר שני אוכלו בירושלים. תרומת מעשר לכהן. ד"ה לעשרו: דף פח

פירוש רנא

לא מתחייב גירומין אלא כששוקל עשרה ליטרין אבל פחות מכאן לא אך הכרע במקום שנהגו. ד"ה אחד: ע"ב

פירוש רנב

בא על הערוה והוליד בן מעוות שלא יוכל לתקן ומכל מקום מתקן בתשובה שצוה הקב"ה. גזל ואינו יודע ממי אע"פ שיעשה בהן צרכי רבים לאו תשובה מעלייתא היא. ד"ה התם:

פירוש רנג

מה שמחלקין נצבים וילך ומחברין מטות ומסעי שהן פרשיות גדולות כדי להפסיק בקללות. ד"ה וקללם:

פירוש רנד

משקולות ששוקלים בהן כסף וזהב עושה של מתכות ובלבד שיחפם עור אבל משקולות ששוקלין בהם עופרת ובדיל אין צריך חיפוי. ד"ה ולא: דף פט ע"ב

פירוש רנה

יכול להשתכר יותר משתות בדבר שבביתו ובדבר של טורח. ד"ה חד: דף צא

פירוש רנו

בבעל חוב אית ליה זוזי לא מסלק ליה אלא בזוזי ואי לא לא אמר טרח ואייתי זוזי. בניזקין מסלק בכל דבר ובפועל לא מסלק אלא בזוזי. ד"ה אי דליכא: דף צב ע"ב

פירוש רנז

אדם המזיק פטור באונס גמור. היה ישן ובא חבירו וישן אצלו הראשון פטור והשני חייב ואונס הדומה לאבידה חייב והדומה לגניבה פטור. ד"ה חייב: דף צג ע"ב

פירוש רנח

הבורר צרור מגרנו של חבירו אי אפשר לחזור ולערב וחייב לכ"ע: (ד"ז בגמרא):

פירוש רנט

כלאי זרעים שנשרשו יש להם תקנה. כלאי זרעים מותרים אף באכילה. ד"ה סאה: דף צד

פירוש רס

שטר שיש בו רבית גובה הקרן ולא הרבית. הלכה כרבי מאיר בגזירותיו ולא בקנסות. ד"ה וחכמים: ע"ב

פירוש רסא

ריחיה חלא וטעמיה חמרא מברך בורא פרי הגפן:

פירוש רסב

המוכר חביות יין לחבירו והחמיצה כל שלשה ימים ברשות מוכר ואפילו נתן מעות מכאן ואילך ברשות לוקח ואפילו לא נתן מעות ואם לא טעמיה בשעת לקיחה המוציא מחבירו עליו הראיה ואיירי בקנקנים דמוכר וידועים שהקנקנים טובים היו. ד"ה כל ג': דף צו

פירוש רסג

[דבש] תמרים מברך עליו שהכל. ד"ה אחד שכר תמרים: ע"ב

פירוש רסד

יין שעושין מחרצנים אפילו יש בו טעם יין כיון דלא רמא תילתא ואתא ריבעא מברך שהכל. ד"ה אין הלכה:

פירוש רסה

עכו"ם שרחץ חביות שמרי יין שרי. ד"ה מי: דף צז

פירוש רסו

בגשמים בעינן שיחשבו תחילה שיהיו משקין ושוב בעינן דניחא ליה ושאר משקין כיון דניחא ליה ממילא מכשרו וכן טל. ד"ה לא:

פירוש רסז

יין מבושל מברך עליו בורא פרי הגפן ויוצאין בו בארבע כוסות. ד"ה אילימא:

פירוש רסח

כוס של ברכה צריך הכלי שלם ויתננו חי בכוס שמברכין בו אי נמי חי מזוג קצת. ד"ה עד: ע"ב

פירוש רסט

שרי למיתן זוזא אחמרא אי יקרא וזולא ואי תקפה ברשות מוכר אפילו ידוע שראוי להתקיים ואי תקיף מדלא מקבל עליה. ד"ה ואם:

פירוש רע

אין האחין חולקין הבית אא"כ יש לו שש על שמונה לכל אחד. ד"ה ר"י: דף צח ע"ב

פירוש רעא

אפילו יש בארון פותח טפח אסור לעבור על גביו אלא למצוה ולקראת מלכים. קבר ידוע אסור לפנותו. ד"ה ורומן: דף ק ע"ב

פירוש רעב

שדה אחוזה לכולי עלמא גואל חצי שדה לפי זרע חומר שעורים בחמשים שקל. ד"ה ואמאי: דף קג

פירוש רעג

כל דבר שבמדה אפילו פחות מכדי אונאה חוזר אם הטעהו במדה. ד"ה פחות: דף קד

פירוש רעד

כל היכא דאמר המוציא מחבירו עליו הראיה לא מהניא תפיסה. ד"ה אבל: דף קה

פירוש רעה

שני אחין או שני שותפין שחלקו בלא השלישי שני שדות יפילו גורל אם יפול לו השדה השלישי מוטב ואם לאו יחלוקו בתחילה. ד"ה ושמואל: דף קו ע"ב

פירוש רעו

אין בעל חוב יכול לטרוף מאחד מהן אלא מכולן בשוה. בא עליהן בעל חוב בכור נותן פי שנים. ד"ה ובא ב"ח: דף קז

פירוש רעז

שומא הדרא לעולם. ד"ה רב אמר:

פירוש רעח

אדם יורש בתו ואחותו ד"ה האיש: דף קי ע"ב

פירוש רעט

בני אחי האב קודמין לאחות האב. ד"ה מקיש: דף קיא

פירוש רפ

העומדין שם בשעת צוואה עושין דין בעל כרחן של הבנים ולא מצו אמרי נלך לבית דין הגדול או לפני בית דין חשוב שבעיר אלא הן הדנין. ד"ה אורעה: דף קיג ע"ב

פירוש רפא

היה אחד מן העדים קרוב או פסול ונתכוין להעיד בשעת ראיה ולא העיד יעידו הכשרין. ד"ה אבל: דף קיד

פירוש רפב

ראו עדות ביום יכולין לדון ע"פ אותו עדות ולא על מה שראו בלילה. (ד"ז בגמרא):

פירוש רפג

עד המעיד אין נעשה דיין אבל עד המתכוין להעיד ולא העיד נעשה דיין. בדרבנן עד נעשה דיין. ד"ה ואין:

פירוש רפד

מתנת שכיב מרע או מצוה מחמת מיתה א"צ עדים שלא חזר בו. ד"ה ניחוש:

פירוש רפה

אין הבעל יורש את אשתו כשהוא בקבר. הבן יורש את אמו כשהיא בקבר ולא כשהוא בקבר להנחיל לקרוביו מן האם. ד"ה מה: ע"ב

פירוש רפו

רבינו תם פירש ענה היתה אשה. ד"ה מלמד: דף קטו ע"ב

פירוש רפז

מת יעקב בחיי יצחק אין ראובן נוטל בהם פי שנים באחיו דהוה ליה ראוי. ד"ה ושהיה: דף קטז ע"ב

פירוש רפח

בכור ופשוט שהניח להן אביהן בהמה טמאה או עבד אומר הבכור או תחלקום או אטול פי שנים בשבח. ד"ה היתה: דף קכג ע"ב

פירוש רפט

מתנה מועטת אני נותן לך אסור לחזור בו. ד"ה הכא:

פירוש רצ

בא בעל חוב על הבכור ויתומים קטנים יכול לומר אנא אטול ואין נזקקין ליתומין. חלק בכורה יכול למחול בלא קנין ולא חלק פשיטות. ד"ה ואם: דף קכד

פירוש רצא

אין הלכה כרבי מחביריו. ד"ה מספקא: ע"ב

פירוש רצב

הבעל נוטל בשבח ולא בראוי ולא בהלואה שהלוה אשתו מנכסי מלוג. ד"ה אמר ר"פ. דף קכה ע"ב

פירוש רצג

אין הבכור נוטל במלוה ולא בשכרו ואשה גובה כתובתה ממלוה ולפי' הגאונים דגבי אשה ובעל חוב מטלטלי דיתמי יתומין שגבו בחובות אביהן בין מקרקעי בין מטלטלי חוזרת אשה וגובה מהן. ד"ה ואין:

פירוש רצד

יכול למכור בכורתו קודם חלוקה. ד"ה לא: דף קכו ע"ב

פירוש רצה

יש לבכור קודם חלוקה. ד"ה והלכתא:

פירוש רצו

נאמן אדם לומר על בנו הקטן כי הוא הבכור והגדול ממזר. ד"ה כך: דף קכז ע"ב

פירוש רצז

אמר ליה השבע וטול יכול לחזור בו קודם שנשבע רבינו תם ולרש"י כיון שאמר ליה השבע וטול הוי כגמר דין ואין חוזר בו. ד"ה ה"ג: דף קכח

פירוש רצח

שני בשני פסול להעיד. ד"ה מר:

פירוש רצט

אבא דאבא פסול ומכאן ואילך כשר לר"י ורשב"ם פוסלן. ד"ה לית:

פירוש ש

שני בשלישי כשר שלישי בראשון פסול. ד"ה אי לאפוקי: דף קכט

פירוש שא

שלום עליך רבי הוי תוך כדי דיבור. נתעלף וסבר שמת וקרע עליו ואח"כ מת תוך כדי דיבור יצא ידי קריעה. ד"ה והלכתא: ע"ב

פירוש שב

האומר בית זה לעבודת כוכבים לא אמר כלום. אין הקדש לעבודת כוכבים ואין מוקצה לעבודת כוכבים אלא לשבע שנים ועד שימסרנו לכהני העבודת כוכבים ויאכילנו כרשיני עבודת כוכבים. האומר לעבודת כוכבים אלי אתה וגידף וחזר בו תוך כדי דיבור או גירש וחזר בו לא מהני מידי. ד"ה חוץ: דף קכט ע"ב

פירוש שג

אמר בן בין הבנים או בת בין הבנות יירשני דבריו קיימין. ד"ה הלכה: דף קל

פירוש שד

אפילו בבריא מהני: (ד"ז בגמרא): דף קלא

פירוש שה

אמירתו לגבוה כו' לא שייך אלא כשמוותר משלו להקדש ולא כשנתכוין רק שוה בשוה. ד"ה ולא: דף קלג ע"ב

פירוש שו

מתנה על מנת להחזיר והקדישה מוקדשת כל זמן שהיא בידו או שמא אין יכול להקדישו. ד"ה כל: דף קלד

פירוש שז

לא חיישינן שמא יש עדים במדינת הים שיעידו שיש למת אחין. ד"ה הא: דף קלה

פירוש שח

שכיב מרע שכתב ונתן במתנה יכול לחזור בו. ד"ה כל: ע"ב

פירוש שט

בן שמכר בחיי אביו ומת בן הבן מוציא מיד הלקוחות. נכסי לך לעולם ואחריך לפלוני ומת שני לא יחזרו ליורשיו ואם מכר ראשון מכורין לעולם ואין לשני אלא מה ששייר ראשון. ד"ה לא קנה: דף קלו ע"ב

פירוש שי

קנין פירות דאב לגבי בן לאו כקנין הגוף דמי. (ד"ז בגמרא):

פירוש שיא

האחין שיש להן אתרוג ונטל אחד ויצא בו אם יש להן אתרוג יצא זה בו ואם אין להם אתרוג אלא פרי אחר פריש ורמון לא יצא. ד"ה אבל: דף קלז ע"ב

פירוש שיב

האומר על מנת כאומר מעכשיו דמי. ד"ה לא:

פירוש שיג

מקבל מתנה שאמר אי אפשי בה אחר שקיבלה כל המחזיק בה זוכה בה ובצווח מעיקרו אי אפשי בה יחזרו לנותן וכן שיירא נתנו להאכיל לארי ולא אכלו יחזיר לו. ד"ה כאן: דף קלח

פירוש שיד

נכסי לך ואחריך לפלונית וניסת קנה הבעל. ד"ה התם. דף קלט ע"ב

פירוש שטו

הניח בנות יזונו היינו אכילה ושתייה אבל פרנסה היינו מלבושין וצרכי נשואין. ד"ה מי שמת:

פירוש שטז

הניח נכסים מועטים הבנות יזונו והבנים ישאלו על הפתחים. (ד"ז במשנה):

פירוש שיז

יתומין שקדמו ומכרו אפילו תפסו הבנות כבר או הגבו להן בית דין מה שמכרו מכרו נכסים מרובין אין מותרין למכור ולהפקיע מזונותיהן אלא לצורך גדול ובמועטין לא ימכרו כלל לכתחלה מרובין ונתמעטו יזונו הבנים עם הבנות ובמועטים לא יזונו כלל. ד"ה יתומים: דף קמ

פירוש שיח

יש לבנות מזונות עד דתינסבן או דתיבגרן אין שם אלא אלמנה ובנות לא תקנו נכסים מועטים אלא לבנות הן או כשיש רק אלמנה ובנים ודוקא כשיש אלמנה ובנים ובנות. ד"ה מי אמרינן:

פירוש שיט

בימי קדם האיש היה מותר באחותו מה שלא השיא אברהם את בתו בכל ליצחק קטנה היתה או בת הגר ולא בת שרה. ד"ה בת: דף קמא

פירוש שכ

המזכה לעובר כשתלד קנה והמזכה לעובר שהוא בנו קנה לכ"ע. ד"ה איתיביה ע"ב:

פירוש שכא

חלה אחד מן האחין בפשיעה ונתרפא נתרפא משל עצמו בין יש לו קצבה בין אין לו אלמנה רפואה שאין לה קצבה היא בכלל מזונות ושיש לה קצבה בכלל כתובה. ד"ה חלה: דף קמד ע"ב

פירוש שכב

אריא וגנבי הוו בידי שמים וצנים ופחים יכול לשמור מהן וביד אדם לאבד עצמו אף בדבר שלא נגזר עליו. תולדות אדם גבור חלש עני עשיר ארוך וקצר בידי שמים: ד"ה הכל:

פירוש שכג

המלוה את חבירו לעשר שנים אין שביעית משמטתו. ד"ה ואין: דף קמה ע"ב

פירוש שכד

פירש ר"ש אשתו שמתה מתוך קטטה אין בעלה יורשה ואין נראה לרבינו תם:

פירוש שכה

רוח מזרחית מביאה מים ובבבל קשה שהארץ מליאה מים ובארץ ישראל יפה וכן כלפי מערב הכל שמחים שמביאה מים הרבה. ד"ה ל"ק הא לן: דף קמז

פירוש שכו

אמר מנה של פלוני בידי אומר כן שלא להשביע את בניו ודוקא בלוה ולא בפקדון ור"י פירש דכל שכן בפקדון. שכיב מרע שאמר מנה לפלוני בידי הויא הודאה ואין חוזר בו. ד"ה שכ"מ: דף קמט

פירוש שכז

רגילים היו לייחס ולקרא הבן על שם אבותיהן הגדולים כמו רבי שמעון בן פזי (רמי) [רב מרי] בר רחל. ד"ה רב מרי:

פירוש שכח

לוה מן הכנעני ונתגייר מחזיר לבניו. ד"ה מגמר:

פירוש שכט

לא אמר מצוה לקיים דברי המת אלא כשהושלש תחילה לידו וגם לא שייך בגר. ד"ה דקא מגמרו:

פירוש של

אין מוכרין ספר תורה אלא ללמוד תורה ולישא אשה. ד"ה איבעיא להו: דף קנא

פירוש שלא

שטר מברחת בכל נכסים לכולי עלמא לא קנה. ד"ה אפילו:

פירוש שלב

מתנת שכיב מרע במקצת בעי קנין ואם עמד אינו חוזר ובכולה חוזר. מתנת שכיב מרע שכתב בה קנין לא קניא כותבין בשטרות וקנו ממנו בכל לשון של זכות ובשטר שכיב מרע צריך לכתוב ואף קנו ממנו או וקנינא מיניה מוסף על מתנתא דא: ד"ה מתנת שכ"מ: דף קנב

פירוש שלג

כתב בשטר שכיב מרע צוה פלוני לתת לו לא זכה כתב ומסר לו יכול לחזור בו אלא אם כן זכה לו מטלטלין על ידי אחר ובמקרקעי אמר ליה לך חזק וקני. ד"ה כתב: ע"ב

פירוש שלד

שכיב מרע שניתק מחולי לחולי מתנתו מתנה עמד אין מתנתו מתנה אפילו לא חזר בו. ד"ה ולא: דף קנג

פירוש שלה

שתי שערות הוו סימן בין לבנות בין שחורות. ד"ה ועוד: דף קנד

פירוש שלו

למכור בנכסי אביו עד שיהא בן שמנה עשרה שנה או אם קנה נכסים או ניתנו לו. ד"ה איתמר וד"ה מוכר: דף קנה

פירוש שלז

קטנה בת שתים עשרה שנה ויום אחד בודקין אותה ואם קיבלה קדושין מאחר לא מהני ואם אין סימנין הוה ספיקא ומקמי הכי הוה שומא. ד"ה בודקין: דף קנו

פירוש שלח

בדקו ולא מצאו יכולה למאן אם לא בא עליה אבל בזמן הזה לא דלא בקיאין בגומות. ד"ה ולגירושין:

פירוש שלט

דבר כשמגלהו נראה בשרה לא חיישינן ביה לשלוף ומחוי לצאת בו בשבת. ד"ה כבינתי: ע"ב

פירוש שמ

אין מקדשין ואין מגרשין בשבת ולשכיב מרע מותר וכן לקנות בקנין. ד"ה קונין.

פירוש שמא

אדם משעבד דבר שלא בא לעולם. ד"ה דאיקני: דף קנז

פירוש שמב

מצוה ליתומין לפרוע חובות אביהן וכופין אותן כשהניח להן אביהן אחריות נכסים. ד"ה מצוה:

פירוש שמג

שטרי חוב המוקדמין אין גובין אפילו מבני חורי ואפילו הלוה מודה. ד"ה המוקדמים: ע"ב

פירוש שמד

אין אדם מוריש שבועה לבניו אם לא בממון שמוחזק בידו ייחד לה ארעא בארבע מצרים פטורה משבועה. נפל עליו בית או מת פתאום או נהרג אין אלמנתו צריכה שבועה לפירוש ה"ר שמעון ואין נראה לר"י. ד"ה וב"ה. דף קנח

פירוש שמה

אלמנה שתפסה מחיים מטלטלין למזונות מהני ולא לכתובה. בא"ד:

פירוש שמו

אין היבמה נוטלת כתובתה עד שתחלץ. ד"ה נכסים:

פירוש שמז

דייני הנפק אין מקיימין אלא חתימת העדים ואין רואין מה שכתוב בשטר. ד"ה כגון: דף קנט

פירוש שמח

שנים חתומין ואח"כ נעשו קרובים אחרים מעידים על כתב ידם. ד"ה ואע"פ:

פירוש שמט

מה שאירש מאבא מכור לך לא אמר כלום ראובן שמכר נכסי יעקב בחייו ומת ראובן ולא הניח אחריות נכסים חנוך בנו מוציא מיד לקוחות ואין מחזיר דמים: (ד"ז בגמרא)

פירוש שנ

היה חתום בשטר ושוב נשא בתו אחרים מעידין על כתב ידו אע"פ שלא הוחזק בבית דין אבל כשר שחתם ושוב נעשה פסול אין מעידין עליו: (ד"ז בגמרא)

פירוש שנא

שטר שכתוב מצד אחד וחתום מעבר השני כשר. אין לפסול שטר בדבר שצריך לעשות שלא יבוא לידי זיוף כמו במקום שצריך לחתוך הגליון ולא חתך:

פירוש שנב

בזמן הזה אף כהן המגרש אין עושה מקושר כי אין אנו בקיאין בו. ד"ה תקנו: דף קס ע"ב

פירוש שנג

מחק פסול כשיעור שריר וקיים או יותר ובכל מקום שהוא סיום דבר. ד"ה וכשיעור: דף קסא

פירוש שנד

אין כתב בשטר שריר וקיים פסול אף אין בו מחק. אנן כותבין קיום מחקין אחר וקנינא מפלוני כו' אנו למדין משיטה אחרונה אין לכתוב בגיטין בשיטה אחרונה ספר תירוכין וכו': ד"ה לפי: דף קסב

פירוש שנה

סיים השטר בחצי השיטה והניחה וגם השיטה עוד תחתיה פסול. ד"ה איבעי' להו: ע"ב

פירוש שנו

הניח שיטה אחת ובחצי שיטה שניה חתמו כשר אין דרך לכתוב ממש סמוך לכתב. בא"ד:

פירוש שנז

אויר אינו פוסל בסוכה גדולה שנשאר שיעור סוכה ושלש דפנות לכל צד. אין ישנין תחת אויר אפילו פחות משלשה. סוכה גדולה שיש לה שלש דפנות ואויר שלשה מפסיק לכל אורך סוכה ולא נשאר כ"א שתי דפנות לכל צד פסולה. סכך פסול בארבע טפחים מפסיק או שיש לה ארבע דפנות ולא נשאר מכל צד הכשר סוכה. ד"ה שהרי:

פירוש שנח

נמצא אחד קרוב או פסול ובא לאסהודי פסול אבל נחתם למילוי לא. ד"ה נמצא:

פירוש שנט

אין דרך לזייף אלא כשיכול לזייף מאד בריוח ולא בדוחק. ד"ה שיטה: דף קסג

פירוש שס

היה טיוטא בדיו בין עדים להנפק פסול אבל נקודות נקודות בדיו ביניהן כשר. ד"ה דמטייט:

פירוש שסא

שטר שהוא ועדיו בשיטה אחת כשר. אין דרך לכתוב סמוך לכתב אלא סופר הכותב הנפק. ד"ה שיטה:

פירוש שסב

נהגו שהשושבינין מרחיקין שיטה אחת וחותמין כל דבר שאינו מעיקר השטר כמו שושבינין. קלף שעל גבי עדים שהיה יכול לחתכו אין לחוש בו כי אם בדבר שהוא מעיקר השטר. בא"ד:

פירוש שסג

פקיד וממונה דרך להעבירו מדי שנה בשנה ולא שליט. ד"ה בשנת: דף קסד ע"ב

פירוש שסד

נתכוין להוציא נדרו באיזה לשון שהוא חייב אף אינו יודע מהו אומר אלא שמתכוין למה שמשמע הלשון. ד"ה היכא:

פירוש שסה

המעיין בתפלתו בא לידי כאב לב ומזכירין עונותיו. אין אדם ניצול בכל יום שלא יתפלל בכונה מלהרהר כדאמרינן מחזיקנא טיבותא לרישי דכי מטי למודים כרע מעצמו. ד"ה עיין:

פירוש שסו

כתוב למעלה בשטר מנה ולמטה מאתים הכל הולך אחר התחתון. (ד"ז במשנה): דף קסה ע"ב

פירוש שסז

שם הלוה והמלוה כותבין בשטר כמה פעמים שאם נמחק אות נלמד מן העליון. ד"ה א"כ כו' העליון: דף קסו ע"ב

פירוש שסח

כתוב למעלה בן שתי אותיות ולמטה בן ארבע אותיות ינתן לשם העליון: (ד"ז הביאו הסמ"ע בטוח"מ סימן מ"ב ס"ק י"ח בשם הירושלמי וע"ש):

פירוש שסט

נמחק משם של מטה שתי אותיות לא יגבה בו [אע"ג] שאם לא כתבן כלל כשר כשנכתב ונפסק גרע טפי ופסול. ד"ה אבל:

פירוש שע

רגילין לכתוב בשטרות זוזי אע"פ שיש מטבע גדול מהן אבל לא סלעים. ד"ה ומשוי: דף קסו

פירוש שעא

תלמיד חכם שחתם בשטר של אשה ואמר אחרי כן טעיתי ואינה זו נאמן כי אין דרכו להסתכל ולדקדק בה ואם אמר דקדקתי אינו חוזר ומגיד. ד"ה כיון: דף קסח

פירוש שעב

מי שנמחק שטר חובו בא לבית דין וכותבין פלוני ופלוני (ודייני פלוני ופלוני) עדיו שראו אותו. ד"ה מעמיד [וד"ה ופלוני וע"ש שהניחו בצ"ע: ע"ב]

פירוש שעג

שני יוסף בן שמעון בעיר אחת שניהם כהנים או ישראלים יכתבו סימן: (ד"ז בגמרא):

פירוש שעד

אין כותבין שני שטרות על שדה אחת אם לא שידוע שאבד האחד. (ד"ז בגמרא):

פירוש שעה

שטר שזמנו מוכיח בשטר כגון שחל ראש חדש בחמישי וכתוב בשטר שלישי בחדש כשר. ד"ה שאם: דף קעא

פירוש שעו

המלוה חבירו על ידי ערב לא יפרע תחלה מן הערב אף על פי שאין ללוה קרקעות ואם הלוה רחוק ימתין לו או ילך שם ויכופנו ואם אמר לו על מנת שאפרע תחלה ממי שארצה לא יצטרך להמתין אחר הלוה ויפרע מן הערב אם אין ללוה קרקעות ואם יש ללוה קרקעות יתבע ללוה תחילה ויכופנו ולא נטריח את הערב. חמש מדות בערבות. מלוה על ידי ערב ולא התנה ממי שארצה אפרע אין תובע את הערב תחלה וכופהו בבית דין בין יש לו קרקע בין אין לו ואם אין יכול לכופו דלא ציית דינא נכנס לביתו של ערב. ב' אם התנה ממי שארצה אפרע ואין קרקעות ללוה נפרע מן הערב אם ירצה. ג' ואם יש נכסים ללוה אם התנה נפרע מן הלוה תחלה. ד' קבלן דהיינו תן לו ואני נותן בין יש לו בין אין לו נפרע מן הערב תחלה. ה' והנושא ונותן ביד נפרע מן הערב ולא מן הלוה ואין למלוה על הלוה כלום ואם אין לערב לפרוע חוזר על הלוה מדרבי נתן הנושה בחבירו וחבירו בחבירו מוציאין מזה ונותנין לזה וכל ערבים בעו קנין בר מקבלן וערב בשעת מתן מעות קבלן היינו תן לו ואני נותן לך או שאינו מזכיר לשון הלואה אלא לשון פרעון ולא לומר ואני קבלן. קונים בכלי של קונה וכגון דנקיט בידיה שלש על שלש ופחות מכאן לא מהני אם אינו כלי ואין חילוק בין עור מפץ ושק. שטר שנעשה בו פלוני קבלן אף על גב דכתיב ביה תן לו ואני נותן הרי הוא קבלן אף לא כתב איך היה בשעת הלואה. ד"ה חסורי: דף קעג ע"ב

פירוש שעז

ערב יתומין נגד מי ולא פרעוהו גובה מן הערב מיד. אין נכסים ללוה לא דחינן למלוה עד שיקנה הלוה. ד"ה מקמי: דף קעד

פירוש שעח

אמר מעצמו ולא תבעוהו מנה לפלוני בידי אין חייב ליתן. אדם עשוי שלא להשביע עצמו תבעוהו והודה חייב. משטה אני בך לא טענינן ליתומין דאין אדם משטה בשעת

מיתה. בריא דלא טעין טענינן ליה ושלא להשביע עצמו אי לא טעין טענינן ליה. ד"ה אדם: ע"ב

פירוש שעט

דברי שכיב מרע ככתובין וכמסורין לענין מתנה אבל אמר מנה לפלוני בידי אין נותנין. ד"ה ורב. דף קעה

פירוש שפ

הבא ליפרע (ע"י) מנכסים משועבדים צריך שבועה ואפילו להקדש. ד"ה הא:

פירוש שפא

שכיב מרע שאמר אני חייב מנה לפלוני ואמרו יתומים שוב אמר פרעתי כבר אין נותנין ואם אמר תנו ואמרו [יתומים] שוב אמר פרעתי נותנין. (ד"ז בגמרא):

פירוש שפב

דברי שכיב מרע ככתובין וכמסורין וכאילו אמר גם כתובו. ד"ה ודברי:

פירוש שפג

עדי מסירה כרתי בלא עדי חתימה בין בגיטין בין בשטרות. ד"ה משעת: דף קעו

פירוש שפד

ערב בין חנוק בין בלא חניקה בין בעל פה בין בשטר בעו קנין. ד"ה והלכה: